

**Üzemi tanács választásával összefüggő nem peres eljárásban a kérelmezők érdekében áll annak bizonyítása, hogy a választási eljárás szabályait megsértették, a törvény azonban ennek megállapításához a választás eredményének megsemmisítését jogkövetkezményként csak akkor fűzi, ha a kérelemben megtörtént annak valószínűsítése, hogy az eljárási szabály megsértése a választás eredményét befolyásolta [2012. évi I. törvény (Mt.) 249. (1)-(2) bekezdés].**

## **Tényállás**

- [1] A VIII. rendű kérelmezett munkáltatónál a szakszervezetek és a munkavállalók 2015. január 19-én megalakították a II. rendű kérelmezett Választási Bizottságot a tagok feltüntetésével. A választási bizottság az üzemi tanács választás időpontját 2015. március 23-24-25-ben határozta meg és 2015. január 21-én kelt levelében tájékoztatta a szakszervezeteket (III.-VII. rendű kérelmezetteket), valamint a nem szervezett munkavállalókat és a szakszervezet perképességgel és perbeli legitimációval rendelkező négy alapszervezetét (I.-IV. rendű kérelmezőket) a választási bizottság 2015. január 19-én történt megalakulásáról, az elnök megválasztásáról és a választási bizottság elérhetőségéről. A tájékoztatás tartalmazta azt, hogy R. Z. a választási bizottság tagja, aki azonban a választási bizottság munkájában ténylegesen nem vett részt, mert szakszervezeti jelöltként a választható munkavállalók listájára került, mint a IV. rendű kérelmezett jelöltje. Ennek ellenére utóbb nem történt meg a címzettek értesítése arról, hogy R. Z. mégsem vesz részt a választási bizottság munkájában. A választási bizottság megalakulásáról szóló értesítőben nem szerepelt P. A. neve, aki azonban a választási bizottsági dokumentumok tekintetében aláíró személyként vett részt.
- [2] A munkáltató adatközlése alapján a választási bizottság arról határozott, hogy tizenhárom fős üzemi tanácsot kell választani, mert a telephelyek a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (Mt.) 236. § (2) bekezdése értelmében nem minősülnek önállónak. Döntés történt arra vonatkozóan is, hogy huszonnégy munkahelyen/szavazóhelyen/telephelyen történik a szavazás.
- [3] A választási szabályzat annak tartalma szerint 2015. január 29-én kelt, a szabályzat nem tartalmazta a szavazás módjával kapcsolatos olyan tudnivalókat, hogy maximum hány jelöltre lehet szavazni, más telephelyen dolgozó jelöltre is lehet-e szavazni, mikor érvénytelen a szavazat, hogyan lehet hatékonyan (minél több jelöltre) szavazni. A szabályzat közzétételére nem került sor és igazolható módon a választási eljárás részletes szabályaira vonatkozóan sem történt meg a munkavállalók tájékoztatása.
- [4] A nyomdai úton előállított, vízjellel ellátott szavazólapok tájékoztatásként a következőket

tartalmazták: „Az Mt. 237. § (1) bekezdése alapján munkahelyünkön az üzemi tanácsba tizenhárom (13) tagot kell választani. Több jelöltet behúzni és plusz jelölteket beírni nem lehet, mivel az Mt. 245. §-a alapján érvénytelenséget von maga után. Érvényesen szavazni a négyzetbe tett kereszttel, vagy egyértelmű jelöléssel lehet”.

- [5] A 2015. március 30-án kelt választási jegyzőkönyv értelmében a részvételi arány 67,6 % volt, ennek megfelelően a 2015. március 23-24-25-én megtartott üzemi tanácsi választás érvényes volt. Az üzemi tanács választás 12 jelölt esetében lett eredményes, ők valamennyien a VI. rendű kérelmezett Szakszervezet jelöltjei voltak, a 13. helyre nem volt eredményes a szavazás.

### **A kérelmezők kérelme**

- [6] Az I.-IV. rendű kérelmezők 2015. április 3-án előterjesztett közös kérelmükben az üzemi tanács választás eredménye megsemmisítését kérték. A választási szabályzat és az üzemi tanács választás részletes lebonyolítási rendje vonatkozásában a kifüggesztés elmaradását, a tájékoztatás hiányát sérelmezték. Arra hivatkoztak, hogy a választók és a szakszervezeti alapszervezetek nem voltak tisztában azzal, hogyan folyik le a választás, kifogásolták, hogy a választási bizottság megalakulásáról felvett jegyzőkönyv értelmében P. A. és R. Z. a választási bizottság tagjai voltak, ugyanakkor R. Z. a jelölőlistán szerepelt, míg P. A. a választási bizottság részéről nem írt alá. A kérelmezők kifogásolták a választási szabályzat 11. pontjában előírtak megsértését is, azt, hogy a szavazat szedő urnák szavazás lezárása utáni leragasztása sehol nem történt meg, a szavazatokat összeöntötték, nem lehetett beazonosítani, hogy honnan kire szavaztak, a szavazólapok nem voltak sorszámozva, és nem voltak lepecsételve a szakszervezeti alapszervezetek részéről. A szavazatok összeszámlálásával a választási bizottság egy nap alatt nem végzett, de részjegyzőkönyveket ennek ellenére nem vettek fel az össze nem számolt és az addig feldolgozott szavazatokról. A kérelmezők hivatkozása szerint mindezen szabálytalanságok nagymértékben befolyásolhatták a választás eredményét.

### **A kérelmezettek ellenkérelme**

- [7] A választási bizottság II. rendű kérelmezett a kérelem elutasítását kérte.
- [8] A III. és IV. rendű kérelmezettek a kérelemnek megfelelő határozat hozatalát kérték, az V.-VIII. rendű kérelmezettek ellenkérelmet nem terjesztettek elő, a VIII. rendű munkáltató kérelmezett csupán észrevételt tett.

## Az elsőfokú végzés

- [9] A közigazgatási és munkaügyi bíróság végzésével a 2015. március 23-24-25-én tartott üzemi tanács választás eredményét megsemmisítette.
- [10] Az elsőfokú bíróság kifejtett jogi álláspontja szerint az üzemi tanács választás részletes szabályainak ki kellene tűnniük a választási szabályzatból, azonban az adott eljárásban ez a 2015. január 29-én kelt választási szabályzatból, illetve az üzemi tanács választás részletes lebonyolítási rendje megjelölésű dokumentumokból nem tűnik ki. A választási eljárás részletes szabályai megállapításával és az arról történő tájékoztatással kapcsolatban külön határidőt nem szabályoz a törvény. Megfelelő időben akkor kerül megállapításra a szabályzat, ha az már a választási eljárási cselekményeket megelőzően megismerhető a választási eljárás jogalanyai részéről, azaz a választási eljárási jogok gyakorlása, illetve kötelezettségek teljesítése felmerülését megelőzően. A választási eljárás részletes szabályai megállapításán túl nélkülözhetetlen a választási eljárásban résztvevő jogalanyok azzal kapcsolatos megfelelő és időszerű tájékoztatása (tájékozódása), ami az elsőfokú bíróság szerint az adott eljárásban nem történt meg. Bizonyítottnak fogadta el a kérelmezők azon előadását, mely szerint a választási szabályzat és választás részletes lebonyolítási rendjére vonatkozó dokumentum kifüggesztésre nem került, így a választók azt nem ismerhették meg. Mindemelllett az elsőfokú bíróság jogi álláspontja szerint a szavazólapon kinyomtatott szavazásra vonatkozó tájékoztatás valamennyi szükséges tudnivalót nem tartalmazta és az nem is pótolta a választási eljárás részletes szabályainak időszerű megismerhetőségét.
- [11] Az elsőfokú bíróság határozatának indokolása utalt az Mt. 238. § (2) bekezdés c) pontjában előírtakra, mely szerint nem választható üzemi tanácstagga az, aki a választási bizottság tagja. Ennek ellenére a tényállás szerint a választási bizottság R. Z. személyéről akként tájékoztatta a jelöltállító szakszervezeteket, illetve a nem szervezett munkavállalókat, hogy nevezett a választási bizottság tagja, holott nevezett a IV. rendű kérelmezett jelöltjeként a jelölőlistára felkerült. A választás eredményét befolyásoló lényeges szabálytalansággként került értékelésre, mely szerint nem történt tájékoztatás arról, hogy R. Z. nem tagja a választási bizottságnak. Ugyancsak lényeges szabálytalansággként értékelte az elsőfokú bíróság, hogy elmaradt az urnák szavazást követő leragasztása, aláírással történő ellátása. Mindezekre tekintettel a választás eredményét befolyásoló előbbiekben megjelölt lényeges szabálytalanságok miatt az elsőfokú bíróság az Mt. 249. § (2) bekezdésének alkalmazásával az üzemi tanács választás eredményét megsemmisítette.

## **A jogerős végzés**

- [12] Az elsőfokú végzés ellen kizárólag a választási bizottság II. rendű kérelmezett terjesztett elő fellebbezést, amelyben az elsőfokú bíróság végzésének megváltoztatását és a kérelem elutasítását kérte.
- [13] A törvényszék végzésével az elsőfokú bíróság végzését megváltoztatta és a kérelmet elutasította.
- [14] A másodfokú bíróság osztotta az elsőfokú bíróság jogi álláspontját abban a körben, hogy az eljárásbeli üzemi tanács választások során a választási eljárás szabályai sérültek. Nem osztotta azonban a törvényszék az elsőfokú bíróság azon álláspontját, amely szerint ezek az eljárási szabálysértések lényegesek, a választás eredményét befolyásoló szabálysértések voltak. A másodfokú bíróság kiemelte az Mt. 249. § (2) bekezdésének azon szabályát, mely szerint lényegesnek kell tekinteni azt a szabálytalanságot, amely a választás eredményét befolyásolta és e körülményt a kérelemben valószínűsíteni kell. A másodfokú bíróság szerint a kérelmezők azt maguk sem állították, hogy a szabálytalanságok befolyásolták a választás eredményét, így ezen körülmény valószínűsítésére a másodfokú bíróság szerint nem került sor.
- [15] Az indokolásban foglaltak szerint azt helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a választás szabályaival kapcsolatos tájékoztatás hiánya megállapítható, azonban a törvényszék álláspontja szerint az nem, hogy ennek folytán az arra jogosultak jelentős része nem élhetett a jelöltállítási jogával vagy az aktív választójoggal rendelkezők jelentős része nem szavazhatott. A választáson résztvevők aránya, illetve nagy száma azt mutatja, hogy a jogosultak a szükséges információk birtokában voltak, a kis számú érvénytelen szavazat pedig a választásra vonatkozó részletszabályok ismeretét igazolja.
- [16] A másodfokú bíróság szerint R. Z. státuszával kapcsolatos tájékoztatás hiányával összefüggésben a kérelmezők nem valószínűsítették, hogy az olyan mértékben befolyásolta a rá leadott szavazatok számát, hogy tájékoztatás esetén az üzemi tanácstagga választásához szükséges további 240, összesen 462 szavazatot megkapta volna. A kérelmezők nem is hivatkoztak arra, hogy a szavazatok jelentős része hamis volt, vagy arra, hogy a szavazatokat kicserélték. Ezért a választás során kétségtelenül történtek szabálytalanságok, a választás eredményét befolyásoló lényeges szabálytalanság ténye azonban nem állapítható meg.

## **A felülvizsgálati kérelem és felülvizsgálati ellenkérelem**

- [17] A jogerős végzés ellen a I.-IV. kérelmezők terjesztettek elő felülvizsgálati kérelmet, melyben annak

hatályon kívül helyezését és kérelmüknek helyt adó határozat hozatalát, valamint a kérelmezettek marasztalását kérték a felülvizsgálati eljárási költségben.

- [18] A kérelmezők a felülvizsgálati kérelmükben hangsúlyozták, hogy a III. és IV. rendű kérelmezettek a kérelmezői oldalhoz csatlakozva maguk is kérték a választási eredmény megsemmisítését, valamint azt, hogy mindkét bíróság megállapította a választási eljárás szabálytalanságait, azonban eltérő jogi álláspontra jutottak.
- [19] A felülvizsgálati érvelés szerint a törvényszék jogsértő módon jutott arra az álláspontra, miszerint a választáson résztvevők aránya, illetve nagy száma azt mutatja, hogy a jogosultak a szükséges információk birtokában voltak. Ez a következtetés azért téves, mivel a szavazáson résztvevők és az érvényes szavazatok számából nem vonható le az a következtetés, hogy a választási szabályzatot, az abból fakadó jogait és kötelezettségeiket a választók, illetve a választható személyek ismerték. Önmagában a részvételi arány és a szavazatok száma nem alkalmas arra, hogy az elsőfokú eljárás során lefolytatott bizonyítás egyértelmű eredményével szemben a jogerős végzés megállapítását igazolják. Ezért a kérelmezők álláspontja szerint a jogerős végzés sérti az Mt. 6. § (4) bekezdését, valamint az Mt. 18. § (1) bekezdését.
- [20] A kérelmezők arra is hivatkoztak, hogy igazolt tény, miszerint a választási bizottság R. Z. státuszával kapcsolatban is megszegte a tájékoztatási kötelezettségét. A választást jelentősen befolyásoló tényező az a körülmény, hogy a választásra jogosultak nem tudták, hogy egy jelöltre érvényes szavazat leadható-e, mert az érintett jelölti, illetve választási bizottsági státusza nem került tisztázásra.
- [21] A felülvizsgálati kérelem kiemelte, miszerint az elsőfokú bíróság megállapította a választási szabályzat megsértését azzal összefüggésben is, hogy a választási szabályzatban előírtak ellenére a szavazóládák leragasztása és aláírása elmulasztásra került, amely ezért a választás eredményének befolyásolására alkalmas volt. Ezen megállapított szabálytalanság vonatkozásában azonban a másodfokon eljáró bíróság végzése nem tartalmaz indokolást, e körben a rendelkezésre álló bizonyítékokat a másodfokú bíróság figyelmen kívül hagyta, így a jogerős végzés sérti a Pp. 206. § (1) bekezdésében foglaltakat.
- [22] A II. rendű kérelmezett felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős végzés hatályában való fenntartását kérte.

## **A Kúria döntése és jogi indokai**

- [23] A felülvizsgálati kérelem a következők szerint megalapozott.

- [24] Az Mt. 249.§ (1) bekezdése szerint a munkavállaló, a munkáltató, továbbá a munkáltatónál képviselettel rendelkező szakszervezet a jelöléssel, a választás lebonyolításával vagy eredményének megállapításával kapcsolatban a 289. §-ban foglaltak szerint bírósághoz fordulhat.
- [25] A rendelkezésre álló iratok alapján megállapíthatóan a kérelmezők határidőben előterjesztett kérelmükben előadták, hogy a jelölő listákon kívül nem került kifüggesztésre választási szabályzat, sem a választás részletes lebonyolítási rendje. Ezért a választók nem voltak tisztában azzal, hogy hogyan folyik le a választás. Hat taggal alakult a választási bizottság, de annak munkájában a megalakulásról szóló értesítés ellenére R. Z. nem vett részt, míg az értesítésben nem szereplő P. A. aláírása a választás dokumentumaiban mindenütt szerepel. A választási szabályzat 11. pontja szerint nem történt meg a szavazó urnák leragasztása. A kérelmezők a kérelem mellékleteként csatolták az üzemi tanács választás dokumentumait, megnevezték tanúként K. Zs. szavazatszedőt a KSZ 11. pontja megsértésének alátámasztására.
- [26] Az eljárás során felvett bizonyítási eljárás adatai szerint a felek nyilatkozata egybehangzó volt arra nézve, hogy a választási szabályzat nem lett kifüggesztve, nem volt, illetve nem volt megfelelő a tájékoztatás, a szavazó urnák a szabályzat 11. pontja előírása ellenére nem lettek leragasztva.
- [27] Az eljárt bíróságok a feltárt tényállás alapján egyezően állapították meg, hogy az eljárásbeli üzemi tanács választás során az eljárási szabályokat megsértették. Jogi álláspontjuk azonban eltért annak megítélését illetően, hogy az eljárási szabályok megállapított megsértését az adott esetben lényegesnek kell-e tekinteni, és ezért foglaltak eltérően állást a kérelmezők kérelme tárgyában.
- [28] Helytálló a kérelmezők felülvizsgálati kérelme, mely szerint az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a szavazatszedő urnák leragasztásának hiánya lényeges eljárási szabálysértésnek minősült, a másodfokú bíróság a kérelem tárgyában eltérő döntést tartalmazó határozatának indokolása azonban még utalás szintjén sem állapította meg ennek ellenkezőjét. Ezért a felülvizsgálati eljárásban irányadó tényállás szerint az eljárásbeli választás során történt lényeges eljárási szabálysértés. Ha pedig a megállapított eljárási szabálysértések közül akár egy is lényegesnek tekinthető, az a választási eredmény megsemmisítését eredményezheti.
- [29] Az Mt. 249. § (2) bekezdése szerint a bíróság megsemmisíti a választás eredményét, ha az eljárási szabályok lényeges megsértését állapítja meg. Lényegesnek kell tekinteni azt a szabálytalanságot, amely a választás eredményét befolyásolta. E körülményt a kérelemben valószínűsíteni kell.
- [30] Az előbbiekből az következik, hogy a kérelmezőknek állt az érdekükben annak bizonyítása, hogy a választási eljárás szabályait megsértették, a törvény azonban ennek megállapításához a választás eredményének megsemmisítését jogkövetkezményként csak akkor fűzi, ha a kérelemben megtörtént annak valószínűsítése, hogy az eljárási szabály megsértése a választás eredményét befolyásolta.

- [31] Míg a bizonyítás esetén a meggyőzésnek a bizonyosság fokát el kell érnie, a valószínűsítés esetén az állított tény vagy körülmény fennálltát csupán hihetővé kell tenni. Ebből következően a kérelemmel szemben az a törvényi követelmény, hogy hihetővé tegye, miszerint sérülhetett a választási eredmény.
- [32] A másodfokú bíróság tévedett, amikor azt állapította meg, hogy a kérelmezők kérelmükben a törvényben előírt valószínűsítésnek a konkrét, részletesen körülírt eljárási szabálysértések megjelölésével, valamint annak bizonyítékai csatolásával nem tettek eleget.
- [33] Az Mt. 249. §-ához fűzött miniszteri indokolásból kitűnően a szabályozás célja az eljárás gyors befejezése. „Csak az a szabálysértés minősül lényegesnek, amely – a bíróság mérlegelése szerint – a választás eredményét befolyásolja.”
- [34] Ezért a törvény a kérelemmel szemben is szigorúbb feltételt támaszt. Minthogy a valószínűsítés nem jelent bizonyosságot, nem annak van az érdemi döntés szempontjából jelentősége, hogy a választási eredmény ténylegesen sérült-e, hanem annak, hogy a kérelemben előadottak valósága esetén sérülhetett-e.
- [35] A kérelemmel szemben támasztott törvényi követelmény nem írhatja felül a Pp. 206. § (1) bekezdésében előírtakat, a tényállás megállapítását, a bizonyítékoknak a maguk összességében történő értékelését és meggyőződés szerinti elbírálását.
- [36] Az Mt. 240. § (1) bekezdése kimondja, hogy a választás előkészítése, lebonyolítása, valamint a választási eljárás részletes szabályainak megállapítása a választási bizottság feladata.
- [37] Az Mt. az általános magatartási követelmények között rendelkezik a tájékoztatási kötelezettségről. Az Mt. 6.§ (4) bekezdése szerint az e törvény hatálya alá tartozók kötelesek egymást minden olyan tényről, adatról, körülményről vagy ezek változásáról tájékoztatni, amely a munkaviszony létesítése, valamint az e törvényben meghatározott jogok gyakorlása és a kötelezettségek teljesítése szempontjából lényeges. Az Mt. 18. § (1) bekezdésében foglaltakból pedig az következik, hogy a tájékoztatást – munkaviszonyra vonatkozó szabály eltérő rendelkezése hiányában – olyan időben és módon kell megtenni, hogy az lehetővé tegye a jog gyakorlását és a kötelezettség teljesítését.
- [38] Az eljáró bíróságok által egyezően megállapított tájékoztatás hiányát a választási eljárás szabályzatáról, a választás lebonyolításának rendjéről, valamint arról, hogy az értesítés szerinti választási bizottsági tag státusza utóbb megváltozott, az elsőfokú bíróság helytálló, Pp. 206.§ (1) bekezdésének megfelelő mérlegelése szerint az eljárási szabályok lényeges megsértésének kell tekinteni. A másodfokú bíróság ezzel ellentétes mérlegelése a Pp. 206. § (1) bekezdésébe ütközően kirívóan okszerűtlen.
- [39] Abból a körülményből, hogy a választáson résztvevők száma nagy arányú volt és a jelöltekre leadott

érvénytelen szavazatok száma kevés volt, okszerűen még nem következik, hogy a választásra jogosultak a jogaik gyakorlásához szükséges valamennyi információ birtokában voltak.

[40] A választás eredménye megsemmisítésének nem feltétele a szavazólapokkal történt tényleges visszaélés megállapítása, azt megalapozhatja a választási szabályzattal ellentétes eljárás is, amelyre az iratokból kitűnően az adott esetben a választási bizottság tudtával került sor.

[41] Mindezekre tekintettel a Kúria a jogerős végzést a Pp. 275.§ (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróság végzését – az indokolás kiegészítésével – helybenhagyta.

(Kúria, Mfv.II.10.070/2016.)